

У сучасній державі передбачена можливість примусового виконання прав громадян і усунення перешкод на шляху їх реалізації. У кожній державі права людини закріплюються або в конституції, або в спеціально присвяченій ним декларації. У поточних законах і підзаконних юридичних актах передбачаються процедури, механізми реалізації і захисту основних прав людини, закріплених у конституції. Норми про права людини можуть діяти як прямо, так і через конкретні спеціальні закони, що встановлюють форми їхньої реалізації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Воронянський О. В., Зайончковський Ю. В., Романова С. С. Політологія з модулем «Україна, Європа, світ». – 2021.
2. Калініченко В. В. и др. Історія України: від найдавніших часів до сьогодення. – 2016.
3. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96–ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-вр#Text>;
4. Людина і світ : підручник для 11 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Н. В. Назаренко [та ін.]. - Харків : Січ, 2012. - 238 с.
5. Моїсєєва Н. І. Людина та сучасний комунікаційний простір. Філософія спілкування : Філософія. Психологія. Соціальна комунікація. 2014. № 7. С. 89- 94.
6. Моїсєєва Н. І. Соціально-комунікаційна діяльність як історико-суспільна практика. Х. : ХНТУСГ, 2015. 392 с.

Шахов Іван Валерійович
Державний біотехнологічний університет
Науковий керівник – канд. філос. наук, доц. Варнаєв О.М.

ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У СУЧАСНОМУ СВІТІ

Права людини – це свободи і можливості, які обумовлені існуванням людини в суспільстві. Вони визначають базові норми, які необхідні для життя із почуттям гідності. Права людей є міжнародним об'єктом правового регулювання та існують незалежно від закріплення в законодавчих актах держави. Права людини є у кожного незалежно від статі, віку, національності, віросповідання, мови, кольору шкіри, політичних переконань, походження, майнового становища чи соціального статусу тощо.

Всі права людини є неподільними, взаємозв'язаними, нерозривними одне від одного, а значить не можуть розглядатися окремо. Здійснення одного права залежить від здійснення багатьох інших прав і не існує жодного права, яке було б більш важливим за інші.

Крім того права є універсальними та невід'ємними, вони стосуються усіх людей без обмежень у часі і ніхто не може їх відібрати, ані жодна людина, ані уряд.

В основі прав людини лежать дві концепції – людська рівність та її гідність. Із цих двох основних цінностей можна вивести багато інших за допомогою яких можна більш точно визначити як повинні співіснувати люди у суспільстві на практиці.

Ідея захисту прав людини від зловживань урядової влади через закон стала набувати широкого розповсюдження у ХХ столітті, особливо після створення Ліги Націй і Міжнародної організації. Однак саме події Другої світової війни дійсно вивели права людини на міжнародний рівень. Жахливі звірства, які були скоєні під час війни, у тому числі масові воєнні злочини, спричинили виникнення нового органу міжнародного права і, створення прав людини такими, які нам відомі зараз.

У статуті ООН вказано, що цілями організації є

- підтримувати міжнародний мир та безпеку;
- розвивати дружні відносини між націями на основі поваги принципу рівноправ'я і самовизначення народів;
- здійснювати співробітництво для розв'язання міжнародних проблем економічного, соціального, культурного і гуманітарного характеру й розвитку поваги до прав людини й основних свобод;

- організувати і погоджувати дії націй для досягнення цих спільних цілей.

В деяких регіонах світу були створені власні системи захисту прав людини, які існують паралельно із системою ООН. Нині існують регіональні установи захисту прав людини в Європі, Америці та Африці.

Африканська хартія прав людини і народів вступила в була ратифікована 54 державами. Вона містить ряд положень, що відрізняють її від аналогічних документів, прийнятих в інших частинах світу.

У Європі права людини захищаються Радою Європи – головним контролером з прав людини на континенті. Окрім з Ради Європи важливу роль також відіграють Європейський союз і Організація з безпеки і співробітництва в Європі.

У регіоні Північної і Південної Америки стандарти й механізми стосовно прав людини впливають з Американської декларації прав і обов'язків людини і Американської конвенції з прав людини.

Деякі кроки щодо встановлення стандартів регіональних прав людини також приймаються в арабському світі і в регіоні Асоціації країн Південної Азії. Проте більшість із цих країн ратифікували конвенції й угоди ООН з прав людини.

З усього сказаного вище постає питання, якщо у світі існують різні системи захисту прав людини чи є якийсь прогрес у зменшенні порушень прав людини? Прогрес звичайно є: скасування рабства, скасування смертної кари у різних країнах, надання права голосу жінкам, розглянуті справи у Європейському суді тощо.

За останні пів століття було досягнуто багато позитивних результатів щодо захисту прав людини, однак багато чого ще необхідно зробити.